

HIV епидемија у свету крајем 2012. године

Према проценама UNAIDS-а од почетка HIV епидемије закључно са 2012. годином у свету је око 75 милиона особа инфицирано HIV-ом, док је 36 милиона особа умрло од AIDS-а. Према истом извору података крајем 2012. године у свету је 35,3 милиона особа живело са HIV-ом (32,2 – 38,8 милиона), што је за 18% више у односу на 2001. годину (30 милиона). Од процењених 35,3 милиона особа које су живеле са HIV-ом 3,3 милиона су деца млађа од 15 година.

Процењена преваленција HIV инфекције у популацији одраслих узраста 15–49 година крајем 2012. године у свету је била на прошлогодишњем нивоу - 0,8%.

Процене указују да је крајем 2012. године 9,7 милиона особа инфицираних HIV-ом било на антиретровирусној терапији у сиромашним и средње богатим земљама, што представља пораст за 20% за само годину дана, тј. у односу на 2011. годину (8,1 милион), односно 61% свих особа инфицираних HIV-ом које су у потреби за лечењем према терапијским смерницама СЗО из 2010. године (16 милиона). Забрињава и податак да је само 34% деце у потреби обухваћено специфичним лечењем у односу на 64% одраслих особа инфицираних HIV-ом. Међутим, према најновијим терапијским смерницама СЗО из 2013. године обухват лечењем у сиромашним и средње богатим земљама био је само 34% (32–37%) од укупно процењених 28,3 милиона особа инфицираних HIV-ом у потреби за специфичним лечењем.

Процењено је да је током 2012. године 1,6 милиона људи умрло од AIDS-а у свету, што представља смањење за 30% у односу на процењених 2,3 милиона умрлих 2005. године. Туберкулоза је и даље водећи узрок умирања међу особама инфицираним HIV-ом у свету, али је регистровано смањење броја особа инфицираних HIV-ом који су умрли од туберкулозе за 36% у односу на 2004. годину.

Као и претходне године, процењено је да је током 2012. године 2,3 милиона особа новоинфицирано HIV-ом у свету, што је 33% мање у односу на 2001. годину (3,4 милиона), од којих је било 260.000 деце узраста до 15 година (за чак 52% смањење у односу на 2001. годину – 550.000).

Процењена преваленција HIV инфекције међу девојкама узраста 15–24 године је двоструко већа у односу на младиће истог узраста, посебно у региону подсахарске Африке (2,5% према 1,2%), који је најтеже погођен регион у свету HIV епидемијом.

Перзистирајуће препреке ефективном одговору у области превенције HIV инфекције међу адолесцентима и младим особама укључују неадекватну доступност високо квалитетне едукације на тему HIV-а, сексуалног понашања и репродуктивног здравља, као и здравствених услуга прилагођених потребама младих, али и сексуално злостављање младих жена и девојака.

Подсахарска Африка и даље је најтеже погођен регион у свету, при чему се процењује да је у њој крајем 2012. године живело 71% свих особа инфицираних HIV-ом у свету (25 милиона, од којих око 3 милиона деце млађе од 15 година, односно процењује се да је 4,7% популације узраста 15–49 година инфицирано HIV-ом), премда овде живи тек 12% светске популације. Само у 2012. години процењује се да је 1,6 милиона особа новоинфицирано HIV-ом (38% мање у односу на 2001. годину - 2,6 милиона), а да је 1,2 милиона особа умрло од AIDS-а у овом региону (75% свих умрлих у свету 2012. године, али значајно смањење у односу на процењених 1,5 милиона умрлих 2001. године).

Антиретровирусну терапију је крајем 2012. добијало скоро 7 милиона HIV позитивних особа (68% од свих особа у потреби).

Кариби су други регион после подсахарске Африке у коме је процењена највиша преваленција HIV инфекције од 1% (250.000 особа је живело са HIV-ом крајем 2012. године). Процењено је да је током 2012. године 12.000 особа новоинфицирано HIV-ом (52% мање у односу на 2001. годину), док је 11.000 особа умрло од AIDS-а у овом региону (54% мање у односу на процењен број умрлих током 2001. године, превасходно због високог обухвата савременом антиретровирусном терапијом -72%).

У региону Азије где живи 60% светске популације процене указују да је скоро 5 милиона особа живело са HIV-ом крајем 2012. године (процењена преваленција HIV инфекције је 0,4%), при чему је било 351.000 људи новоинфицираних HIV-ом, док је 261.000 особа умрла од AIDS-а током 2012. године.

У региону северне Америке процене указују да је 1,3 милиона особа живело са HIV-ом крајем 2012. године (процењена преваленција HIV инфекције је 0,5%), при чему је 48.000 особа било новоинфицирано HIV-ом, (мање од 200 деце), док је 20.000 особа умрло од AIDS-а током 2012. године.

У региону латинске Америке процењује се да је 1,5 милиона особа живело са HIV-ом крајем 2012. године, односно процењена преваленција HIV инфекције је 0,4%. Процене указују да је у овом региону током 2012. године било 86.000 особа новоинфицираних HIV-ом, док је 52.000 особа умрло од AIDS-а, при чему је обухват специфичним лечењем био 75% крајем 2012. године

У региону источне Европе и централне Азије процењује се да је крајем 2012. године 1,3 милиона људи живело са HIV-ом (процењена преваленција HIV инфекције је 0,7%) што је више него троструко повећање у односу на 2001. годину (око 400.000 људи). Од овог броја преко 90% особа живи у Руској Федерацији и у Украјини, где је процењена преваленција HIV инфекције виша од 1%. Процењује се да је 130.000 особа новоинфицирано HIV-ом у овом региону током 2012. године. Податак да је 91.000 особа умрла од AIDS-а у 2012. години (скоро троструко повећање у односу на 2001. годину када је умрло 36.000 особа) указује на незадовољавајући обухват антиретровирусном терапијом особа које живе са HIV-ом у овом региону (скоро 170.000 особа на специфичном третману, тј. 35% особа у потреби за лечењем).

У региону западне и централне Европе континуирано расте број људи који живе са HIV-ом углавном услед продуженог животног века као резултата широко доступне комбиноване високо потентне антиретровирусне терапије (процењени обухват специфичним лечењем је био већи од 95% крајем 2012. године), али и пораста новорегистрованих случајева HIV инфекције стечене сексуалним путем у земљама западне Европе од 2002. године. Процењује се да је у овом региону крајем 2012. године 860.000 особа живело са HIV-ом (процењена преваленција HIV инфекције је 0,2%). Такође, процењује се да током 2012. године 29.000 особа новоинфицирано HIV-ом, а да је 7600 особа умрло од AIDS-а,

Извор података:

UNAIDS 2013. Report on the Global AIDS Epidemic